

การวิเคราะห์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยใน ศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

A Causal Analysis of Factors Effecting the Characteristics of 21st Century Early Childhood Student Teacher in Early Childhood Education

สุนทร เทียนงาม *
Sunthorn Thienngam

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สองประการ ประการที่แรกเพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ประการที่สองเพื่อวิเคราะห์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ประชากรที่ศึกษาได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งหมด 1,222 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ จำนวนตัวอย่างที่ใช้วิเคราะห์ จำนวน 580 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีของยามานะ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการแจกแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติอ้างอิง ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ สถิติทดสอบที การวิเคราะห์องค์ประกอบ และการวิเคราะห์เส้นทาง ผลการวิจัยมีดังนี้

นักศึกษามีค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเรียงตามลำดับมากไปน้อย 5 ลำดับแรกได้แก่ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านทักษะการเขียน ด้านทักษะชีวิต ด้านทักษะทางเทคโนโลยี และด้านการมีส่วนร่วม นักศึกษาทุกระดับชั้นมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านคุณธรรมจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด นักศึกษาที่มีความรู้พื้นฐานเดิมและเกรดเฉลี่ยปัจจุบันอยู่ในระดับสูง จะมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 สูงกว่านักศึกษาที่มีความรู้พื้นฐานเดิมและเกรดเฉลี่ยปัจจุบันอยู่ในระดับต่ำกว่าในทุกด้าน

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพบว่า ตัวแปรปัจจัยสามารถทำนายคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 74 ตัวแปรที่ส่งผลทางตรงต่อคุณลักษณะครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ พฤติกรรมการเรียน และตัวแปรที่ส่งผล

* อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต วิทยาเขตสุพรรณบุรี

ทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัย ความเป็นนักวิชาการของอาจารย์ เจตคติต่อวิชาชีพครู และแรงจูงใจในการเรียน

คำสำคัญ : คุณลักษณะครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21/ การวิเคราะห์เชิงสาเหตุ

Abstract

This research aims to study a causal analysis of factors affecting the characteristics of 21st century early childhood student teacher in faculty of education, SuanDusit University. The population was totally 1,222 early childhood student teachers in academic year 2014. The stratified random sampling was implied. The sample size calculation used the Taro Yamane's formula and then to be appropriately adjusted to 580. The research instruments used the rating scale questionnaire concerning the factors affecting the characteristics of 21st century early childhood student teacher. The fundamental statistics were analyzed including frequency, percentage, mean and standard deviation, and the inferential statistics were analyzed including correlation, t-test, factor analysis and path analysis. The results of research were as follows;

The means of the characteristics of 21st century early childhood student teacher were mostly in higher level. The prior five ranking of mean of those characteristics from higher to lower were ethics, writing, life skills, technology skills, and participation. The range of mean for those characteristics was 4.124-4.317. Ethics mean was higher than the others. The student teachers whose higher background of knowledge and grade point average had means higher than another's.

The results of analysis of structural equation modeling of factors affecting the characteristics of 21st century were found that the model was non-significantly consistent with empirical data. For instant, all the factors could account for 74% of those characteristics. The learning behavior factor significantly had direct effect at the level .01. The student teacher development, academic characteristics of lecturer, pedagogical attitude of student teachers factor significantly had indirect effects at the .01 level.

Keywords: The Characteristics of 21st Century Early Childhood Student Teacher/ Path Analysis

บทนำ

ปัจจุบันการผลิตครูปฐมวัยอยู่ในความรับผิดชอบของคณะศึกษาศาสตร์ คุรุศาสตร์ของมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ภายใต้การควบคุมดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ภารกิจสำคัญคือการพัฒนาคุณลักษณะของครูปฐมวัยให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และอนาคต ซึ่งเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการศึกษาระบบการผลิตครูให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของสังคมจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูปฐมวัย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เป็นสถาบันผลิตครูปฐมวัยแห่งแรกของประเทศไทย มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรผลิตครูปฐมวัยที่เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานผู้ใช้ครูทั่วประเทศ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โรงเรียนเทศบาลสังกัดกระทรวงมหาดไทย เป็นต้น

กระบวนการพัฒนาครูปฐมวัยถือเป็นกระบวนการสำคัญที่จะพัฒนานักศึกษาครูปฐมวัยให้เป็นไปตามคุณลักษณะที่หลักสูตรกำหนดหรือผู้ใช้ครูต้องการ กระบวนการพัฒนาที่จะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อให้ได้คุณลักษณะครูปฐมวัยที่ต้องการควรต้องศึกษาให้แน่ชัดว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องหากทราบปัจจัยที่แน่ชัดจะทำให้การพัฒนาคุณลักษณะของครูปฐมวัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การผลิตครูยุคใหม่สำหรับศตวรรษที่ 21 มีความจำเป็นต้องสร้างหลักสูตรครูที่ก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก หลักสูตรเปรียบเสมือนทิศทางของการเรียนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรการผลิตครูของคณะศึกษาศาสตร์และ ศึกษาศาสตร์ที่ผ่านมาในอดีตเป็นการผลิตครูตามมาตรฐานวิชาชีพอครูของคุรุสภา ที่อาจไม่ครอบคลุมทักษะที่จำเป็นสำหรับครูยุคข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีในปัจจุบัน การผลิตครูตามคุณลักษณะของครูศตวรรษที่ 21 ได้กำหนดทักษะของครูในอนาคตไว้ 8 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะด้านการปรับตัว 2) ทักษะการสื่อสารที่ดี 3) ใฝ่รู้ 4) มีวิสัยทัศน์ 5) มีความเป็นผู้นำ 6) มีความทันสมัย 7) การเป็นผู้ร่วมมือที่ดี 8) มีทักษะในการจัดการความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการผลิตครูในศตวรรษที่ 21 ของ เซอร์ไมเคิล บาร์เบอร์ (Sir. Michael Barber, 2009) ซึ่งได้เสนอเป็นแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับครูที่มีคุณภาพไว้ดังนี้ Well-educated = E (K+T+L) โดยตัวอักษรย่อ E คือ Ethical Underpinning, K คือ Knowledge, T คือ Thinking, L คือ Leadership สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554; Barber, M., 2009; มนตรี จุฬาวัดฒนทล, 2555) “การที่จะได้ครูที่มีคุณลักษณะครูดี ครูเก่ง มีจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างแท้จริง” ได้นั้นขึ้นอยู่กับความพร้อม และความเข้มแข็งของสถาบันผลิตครู ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดต่อสถานการณ์ปัจจุบัน การปฏิรูประบบการผลิตครูให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น กลไกหลักประการหนึ่งของการผลิตครูคือ หลักสูตรการผลิตครูที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรการผลิตครู จึงมีความสำคัญเพราะส่งผล

โดยตรงต่อคุณภาพของบัณฑิตครู และเป็นการนำไปสู่การยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยตามเป้าประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองได้อย่างแท้จริงและเพื่อให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับการผลิตครูในประเทศไทยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (สุทธิพรรณ ชีรพงศ์ และคณะ, 2556)

ปัจจัยที่ทำให้เกิดคุณลักษณะครูปฐมวัยที่หลักสูตรหรือผู้ใช้ครูต้องการนั้นอาจมีหลายปัจจัยดังนี้ 1) กระบวนการคัดเลือกคนมาเรียนวิชาชีพครูซึ่งเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวนักศึกษา เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรู้พื้นฐานเดิม เจตคติต่อวิชาชีพครูปฐมวัย 2) กระบวนการผลิตครู ได้แก่ หลักสูตร สื่ออุปกรณ์ ห้องเรียน สถานที่ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) คุณสมบัติของคณาจารย์ที่สอนในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์เช่น วุฒิการศึกษาของคณาจารย์ ประสบการณ์ในการสอน 4) กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จากการศึกษาในอดีตพบว่า มีปัจจัยหลายประการเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ส่งผลโดยตรงต่อเจตคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษา เช่น รูปแบบการนิเทศ จำนวนครั้งในการนิเทศ ความเอาใจใส่ดูแลนักศึกษาของครูที่เลี้ยง เป็นต้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิตซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาครูของ

คณะครุศาสตร์ที่ชัดเจน เริ่มตั้งแต่การคัดเลือกผู้มาเรียน กระบวนการผลิต รวมถึงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

คำถามวิจัย

- 1) คุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมหาวิทยาลัยสวนดุสิตเป็นอย่างไร
- 2) ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมหาวิทยาลัยสวนดุสิตมีตัวแปรอะไรบ้าง และมีขนาดอิทธิพลมากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมหาวิทยาลัยสวนดุสิต
- 2) เพื่อวิเคราะห์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิตทั้งในส่วนกลางและที่สังกัดนอกสถานที่ตั้ง ได้แก่ วิทยาเขตสุพรรณบุรี ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก และศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งลำปางตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย ตัวแปรปัจจัย ได้แก่ ตัวแปรด้านผู้เรียน ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม ผลการเรียน

ปัจจุบัน รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูแรงจูงใจในการเรียน เจตคติต่อวิชาชีพครู พฤติกรรมการเรียน ตัวแปรด้านอาจารย์ผู้สอน ได้แก่ ความเป็นนักวิชาการของอาจารย์ และคุณภาพการสอนของอาจารย์ ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1) ความรู้พื้นฐานเดิม (GPAX) หมายถึง ผลการเรียนก่อนเข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์ซึ่งเป็นการวัดความสามารถด้านวิชาการของนักศึกษา วัดโดยใช้เกรดเฉลี่ยสะสม คำนวณจากผลรวมของผลคูณระหว่างระดับผลการเรียนที่ได้ (เกรด) กับจำนวนหน่วยกิตการเรียนในแต่ละวิชาหารด้วยจำนวนหน่วยกิต

2) การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครู (DFORM) หมายถึง การเข้าร่วมโครงการพิเศษที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยจัดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านลักษณะความเป็นครูวัดโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการพิเศษที่หลักสูตรจัดขึ้นเพื่อมุ่งพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูแก่นักศึกษาคำตอบมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3) แรงจูงใจในการเรียน (MOTIV) หมายถึง ความรู้สึกผูกพัน มุ่งมั่นต่อการเรียนเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามความคาดหวัง วัดโดยใช้แบบวัดแรงจูงใจในการเรียนตามทฤษฎีความคาดหวังของวรูม (Vroom's Expectancy Theory) เช่น การวางแผนการเรียน เวลาที่ใช้ในการเรียนการพัฒนาตนเอง เป้าหมายในอาชีพ เป็นต้น เป็นประเด็น

คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมในการเรียนและลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราประมาณ 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

4) เจตคติต่อวิชาชีพครู (ATUDE) หมายถึง คะแนนความคิดเห็นต่อวิชาชีพครูปฐมวัยของนักศึกษาวัดจากองค์ประกอบ 3 ด้านตามแนวคิดทฤษฎีของฟิชบายน์และไอเซน (Fishbein & Ajzen, 1975) เช่น ความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู ความรู้สึกต่อวิชาชีพครูการปฏิบัติตามแนวทางครูที่ดี เครื่องมือที่ใช้วัดมีลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราประมาณ 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

5) พฤติกรรมการเรียน (LBEH) หมายถึง ความมุ่งมั่นต่อการศึกษาอย่างต่อเนื่องจนประสบความสำเร็จไปตามลำดับ วัดจากพฤติกรรมกรวางแผนการเรียนการใช้เวลาสำหรับศึกษาค้นคว้า การเข้าร่วมกิจกรรมที่หลักสูตรกำหนด เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนต่อการเรียนที่มีลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ ปฏิบัติมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

6) ผลการเรียนปัจจุบัน (GPA) หมายถึง ผลการเรียนในทุกรายวิชาของนักศึกษาในภาคการศึกษาที่ผ่านมาโดยคำนวณจากผลรวมของผลคูณระหว่างระดับผลการเรียนกับจำนวนหน่วยกิตหารด้วยจำนวนหน่วยกิตในแต่ละวิชา

7) ความเป็นนักวิชาการของอาจารย์ผู้สอน (ACADE) หมายถึง บุคลิกภาพด้านวิชาการของอาจารย์ผู้สอนโดยภาพรวมที่สอนในรายวิชาต่างๆ ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พิจารณาจากตัวชี้วัดเกี่ยวกับความรู้ความสามารถ การเป็นวิทยากร

ภายนอก วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ การรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาต่อ บุคลิกภาพด้านวิชาการของอาจารย์ผู้สอน มี ลักษณะคำตอบเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อย ที่สุด

8) คุณภาพการสอนของอาจารย์ (QTCHE) หมายถึง พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนใน วิชาต่างๆของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย วัดโดย พิจารณาจากตัวชี้วัด เช่น การเตรียมการสอน พฤติกรรมการสอน การวัดและประเมินผล การใช้ สื่อการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการ สอนของอาจารย์ มีลักษณะคำตอบเป็นมาตรฐาน ค่า 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

9) คุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยใน ศตวรรษที่ 21 (SK 21^๖) หมายถึง คุณสมบัติของ นักศึกษาในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย คณะครุ ศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิตในปัจจุบัน โดย พิจารณาจากตัวชี้วัดเกี่ยวกับความรู้ ความรู้สึกร และทักษะ 10 ด้านของนักศึกษา ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน ทักษะ การสื่อสาร ทักษะการคิดวิเคราะห์และตัวเลข ทักษะการมีส่วนร่วม ทักษะชีวิต ทักษะทาง เทคโนโลยี การมีความคิดสร้างสรรค์ และการมี ภาวะผู้นำ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินตนเอง ต่อคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ที่มีลักษณะคำตอบเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง

น้อย น้อยที่สุด เครื่องมือที่ใช้ได้ปรับปรุงพัฒนา จากการศึกษา เรื่อง การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ศึกษา ศาสตร์บัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย สำหรับศตวรรษที่ 21: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราช ภัฏสวนดุสิต โดยสุทธิพรรณ ชีรพงศ์ และคณะ (2556)

ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1) ทักษะในศตวรรษที่ 21

วิจารณ์ พานิช (2556) ได้กล่าวถึง ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมจะ เป็นตัวกำหนดความพร้อมของนักเรียนเข้าสู่โลก การทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรมการคิด อย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาการสื่อสาร และการร่วมมือ

ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และ เทคโนโลยี เนื่องด้วยในปัจจุบันมีการเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย ผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและปฏิบัติงานได้ หลากหลาย โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ได้แก่ ความรู้ด้านสารสนเทศความรู้เกี่ยวกับสื่อความรู้ ด้านเทคโนโลยี

ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการ ดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ นักเรียนจะต้องพัฒนาทักษะชีวิตที่ สำคัญ ประกอบด้วยความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเองทักษะ สังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรมการเป็นผู้สร้าง

หรือผู้ผลิต (Productivity) และความรับผิดชอบ
เชื่อถือได้ (Accountability) ภาวะผู้นำและความ
รับผิดชอบ (Responsibility)

ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคน
จะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การเรียนรู้ 3R x
7C 3R คือ Reading (อ่านออก), (W) Witing
(เขียนได้), และ (A) Arithmetics (คิดเลขเป็น) 7C
ได้แก่ Critical Thinking and Problem Solving
(ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะ
ในการแก้ปัญหา) Creativity and Innovation
(ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม) Cross-
Cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจ
ความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์)
Collaboration, Teamwork and Leadership (ทักษะ
ด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะ
ผู้นำ) Communications, Information, and Media
Literacy (ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และ
รู้เท่าทันสื่อ) Computing and ICT Literacy (ทักษะ
ด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและ
การสื่อสาร) Career and Learning Skills (ทักษะ
อาชีพ และทักษะการเรียนรู้)

2) ทฤษฎีแรงจูงใจแรงของวรูม

ทฤษฎีความคาดหวังของวรูม
(Vroom's Expectancy Theory) เป็นทฤษฎีที่
อธิบายกระบวนการจูงใจของบุคคลโดยอธิบายถึง
แรงจูงใจของบุคคลเกิดจากทักษะ 3 องค์ประกอบ
ได้แก่ ความคาดหวัง (E) ความต้องการรางวัล (V)
เครื่องมือนำไปสู่ความสำเร็จ (I) โดยอธิบาย
ความสัมพันธ์ในรูปของสมการ $V \times E \times I = M$
ความต้องการรางวัล (V) เป็นความพึงพอใจต่อ
รางวัลหรือสิ่งตอบแทนที่บุคคลจะได้รับ ความ

คาดหวัง (E) เป็นความเชื่อว่าการมีความพยายาม
ในการทำงานจะทำให้บุคคลสามารถประสบ
ความสำเร็จและได้รับรางวัล และเครื่องมือนำไปสู่
ความสำเร็จ (I) เป็นความเชื่อว่าการที่บุคคลได้รับ
รางวัลในเบื้องต้นแล้วจะมีโอกาสได้รับรางวัลใน
ขั้นที่สอง

นอกจากนี้ มานี แสงหิรัญ (2550)
ศึกษาพบว่า แรงจูงใจในการเรียนเป็นปัจจัยที่มี
อิทธิพลต่อคุณลักษณะความเป็นครูในระดับ
นักศึกษาด้วย

3) เจตคติต่อวิชาชีพครู

Fishbein & Ajzen (1975); Feldman,
R.H. (2001); ธานี วนิชย์เศรษฐ์ (2553) ให้นิยาม
เจตคติ หมายถึง แนวโน้มของบุคคลที่มีความรู้
ความเข้าใจ (Cognitive) ความรู้สึก (Affective)
และการแสดงพฤติกรรม (Behavior) ของบุคคลต่อ
สิ่งใดสิ่งหนึ่ง เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง

Fishbein and Ajzen (1975); พัชรา
ทิพย์ทัศน์ (2554) อธิบายองค์ประกอบของเจตคติ
ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการคือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ความ
เข้าใจ (Cognitive Component) เป็นองค์ประกอบ
ด้านความรู้ความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า
นั้นๆ เพื่อเป็นเหตุผลที่จะสรุปความและรวมเป็น
ความเชื่อหรือช่วยในการประเมินค่าสิ่งเร้านั้นๆ

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึกและ
อารมณ์ (Affective Component) เป็นองค์ประกอบ
ด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มี
ความสัมพันธ์กับสิ่งเร้าต่างเป็นผลต่อเนื่องมาจาก
ทฤษฎีบุคคลประเมินค่าสิ่งเร้านั้นแล้วพบว่าพอใจ
หรือไม่พอใจต้องการหรือไม่ต้องการดีหรือเลว

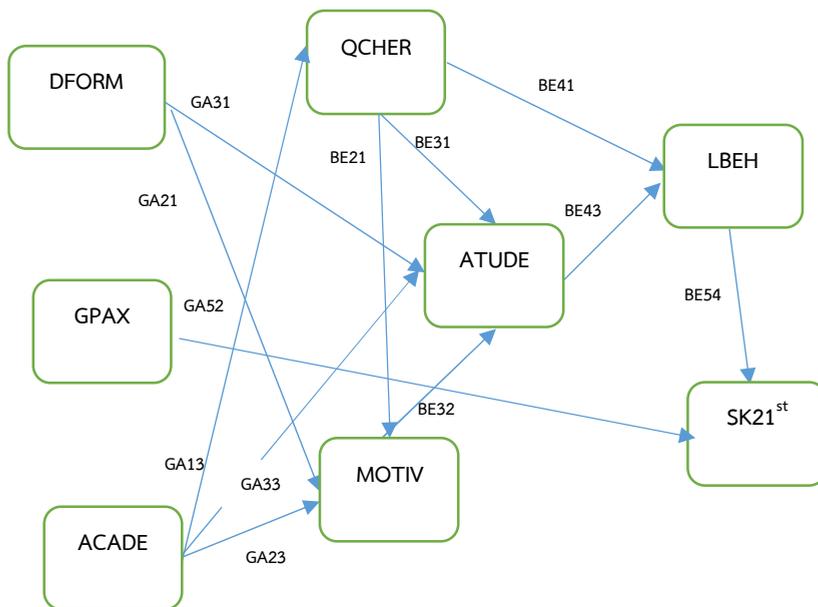

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความพร้อมหรือความโน้มเอียงที่บุคคลประพฤติปฏิบัติหรือตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้านซึ่งขึ้นอยู่กับความเชื่อหรือความรู้สึกของบุคคลที่ได้รับจากการประเมินค่าให้สอดคล้องกับความรู้สึกที่มีอยู่

4) การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูเป็น ตัวแปรเชิงนโยบายของคณะครุศาสตร์ที่สนับสนุน กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาความเป็นครู ของนักศึกษา ซึ่งวิชานี้ ชะวาร์รงค์ (2542) ศึกษา การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูวิชาชีพของ นิสิตนักศึกษาครู ประกอบด้วย 1) หน่วยงานที่ รับผิดชอบ คือ หน่วยพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครู

วิชาชีพ 2) ผู้รับผิดชอบ คือ คณะกรรมการพัฒนา ลักษณะความเป็นครูวิชาชีพ 3) การดำเนินการ พัฒนา ได้แก่ การตั้งเป้าหมาย การประเมินสภาพ และวิธีดำเนินการพัฒนา 4) การประเมินผลการ พัฒนาลักษณะความเป็นครูวิชาชีพ

สำหรับตัวแปรปัจจัยอื่นๆที่ส่งผลต่อ คุณลักษณะความเป็นครู จากการศึกษาของ มานี แสงหิรัญ (2550) ศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ คุณลักษณะความเป็นครูในระดับนักศึกษา ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม แรงจูงใจในการเรียน เจตคติต่อ วิชาชีพครู พฤติกรรมการเรียนตัวแปรด้านอาจารย์ ผู้สอน ได้แก่ ความเป็นนักวิชาการของอาจารย์ และคุณภาพการสอนของอาจารย์

กรอบแนวคิดการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21st

สมมติฐานการวิจัย

มานี แสงหิรัญ (2550) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะความเป็นครูในระดับนักศึกษา ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม แรงจูงใจในการเรียน เจตคติต่อวิชาชีพครู พฤติกรรมการเรียนตัวแปรด้านอาจารย์ผู้สอน ได้แก่ ความเป็นนักวิชาการของอาจารย์ และคุณภาพการสอนของอาจารย์ ปราณี จันทราชัย (2550) พบว่าปัจจัยด้านภูมิหลัง วัฒนธรรมการเรียนรู้อิทธิพลต่อความเป็นครูมืออาชีพ สุนันทา แก้วสุข (2539) พบว่า การสนับสนุนทางสังคม ลักษณะมุ่งอนาคตส่งผลทางบวกต่อจริยธรรมของนักศึกษาครู ดังนั้นจากรายงานการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับคุณลักษณะครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

ตัวแปร ปัจจัยที่ส่งผลทางตรงต่อคุณลักษณะของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม พฤติกรรมการเรียน ตัวแปรที่ส่งผลทางอ้อม ได้แก่ การพัฒนาวิชาชีพครู ความรู้พื้นฐานเดิม ความเป็นนักวิชาการของอาจารย์ คุณภาพการสอนของอาจารย์ แรงจูงใจในการเรียน เจตคติต่อวิชาชีพครู

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงการอธิบาย (Explanatory Research) มีรายละเอียดดังนี้

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2557 ประกอบด้วยนักศึกษา คณะครุศาสตร์ ส่วนกลาง วิทยาเขตสุพรรณบุรี ศูนย์การศึกษา

นอกที่ตั้งนครนายกและศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งลำปาง จำนวนทั้งสิ้น 1,222 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของยามานะ และได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 580 คน สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยสุ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรในแต่ละศูนย์การศึกษา ประกอบกับเกณฑ์พิจารณาความเหมาะสมของขนาดกลุ่มตัวอย่างกับการใช้การวิเคราะห์ข้อมูลหลายตัวแปร (Multivariate Analysis) โดยควรมีขนาดเป็น 20 เท่าของตัวแปร (Hair, Jr.F.& et.al, 2010)

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎีเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งตัวแปรปัจจัยและตัวแปรคุณลักษณะของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21

2.2 วิเคราะห์ทฤษฎีและเนื้อหาคุณลักษณะที่วัดแล้วกำหนดจุดประสงค์ของการวัด องค์กรประกอบ และตัวชี้วัด จากนั้นกำหนดน้ำหนัก และจำนวนข้อคำถามในแต่ละองค์กรประกอบ

2.3 ดำเนินการสร้างข้อคำถามตามองค์กรประกอบ ตัวชี้วัดที่กำหนดของแต่ละตัวแปร

2.4 นำแบบสอบถามฉบับร่างนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) รวมถึงความถูกต้องของภาษา ด้วยดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา กับจุดประสงค์ (IOC: Index of Item

Objective Congruence) โดยข้อคำถามส่วนใหญ่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.6-1.0 จากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามความถูกต้องของภาษา

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ประชากรที่ศึกษา จำนวน 50 คน จากนั้นวิเคราะห์ค่าคุณภาพของเครื่องมือวิจัยด้านความเที่ยงสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟา (Cronbarch's Alpha Coefficiencie) ดังนี้

ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยข้อคำถาม 7 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบวัดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัย จำนวน 15 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's Scale) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .94

ตอนที่ 3 แบบวัดเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยจำนวน 10 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .94

ตอนที่ 4 แบบวัดแรงจูงใจในการเรียนจำนวน 15 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .94

ตอนที่ 5 แบบวัดพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .89

ตอนที่ 6 แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูจำนวน 10 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .94

ตอนที่ 7 แบบวัดคุณลักษณะครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 จำนวน 50 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .97

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ทำหนังสือส่งถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งทั้ง 4 แห่ง ผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2/2557

3.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ณ ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งทั้ง 4 แห่ง แบ่งตามระดับชั้นปีใช้ระยะเวลา 3 สัปดาห์

3.3 ศูนย์การศึกษาส่งแบบสอบถามกลับมายังศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งสุพรรณบุรี

4) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วน ทั้งจำนวนแบบสอบถาม ความเรียบร้อยสมบูรณ์ของคำตอบ

4.2 นำแบบสอบถามมาจัดระเบียบข้อมูล กำหนดรหัสคำตอบ จากนั้นบันทึกข้อมูลลงโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

4.3 ตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลตัวเลขที่เป็นค่าที่ผิดพลาดและค่าเกินจริง (Outliers) ค่าขาดหาย (Missing Data) ดำเนินการแก้ไขด้วยพิจารณาค่าที่เหมาะสมถูกต้อง

4.4 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ

ประชากร ลักษณะการแจกแจงของตัวแปรปัจจัย และคุณลักษณะครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21

4.5 วิเคราะห์สถิติอ้างอิง ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการ

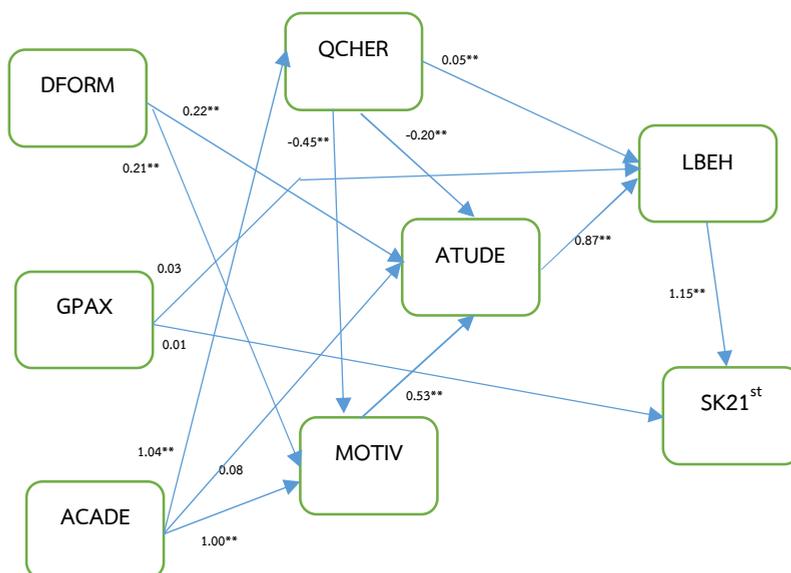
วิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณลักษณะครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ด้วยโปรแกรมลิซเรลเวอร์ชัน 8.7 (Lisrel ProgramV.8.7)

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21

DV IV	QTCHE			MOTIV			ATUDE			LBEH			SK21 st		
	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE
DFORM				.21 (.08)	-	.21 (.08)	.33** (.07)	.11 (.04)	.22** (.05)	.29 (.06)	.29 (.06)	-	.33** (.07)	.33** (.03)	-
GPAX	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.03 (.03)	-	.03 (.03)	.04 (.03)	.03 (.03)	.01 (.04)
ACADE	1.04** (.04)	-	1.04** (.04)	.54** (.10)	-.46** (.15)	1.00** (.22)	.34** (.08)	0.26* (.12)	.08 (.16)	0.33** (.07)	0.35** (.07)	-	.40** (.08)	.40** (.80)	-
QTCHE	-	-	-	-.45** (.14)	-	-.45** (.14)	-.26** (.12)	-.24** (.08)	-.02 (.10)	-.18 (.10)	-.22* (.10)	.05 (.04)	-.20 (.11)	-.20 (.11)	-
ATUDE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.87** (.06)	-	.87** (.06)	1.00** (.07)	1.00** (.07)	-
MOTIV	-	-	-	-	-	-	.53** (.04)	-	.53** (.04)	.46** (.04)	.46** (.04)	-	.53** (.05)	.53** (.05)	-
LBEH	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.15** (.06)	-	1.15** (.06)
R-square	0.81			0.52			0.46			0.51			0.74		

*p<.05; **p<.01

หมายเหตุ TE หมายถึง อิทธิพลรวม IE หมายถึงอิทธิพลทางอ้อม DE หมายถึง อิทธิพลทางตรง, ตัวเลขในวงเล็บหมายถึงความคลาดเคลื่อน

แผนภาพที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21

ความหมายของตัวแปร

DFORM หมายถึง การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครู	MOTIV หมายถึง แรงจูงใจในการเรียน
GPAX หมายถึง ความรู้พื้นฐานเดิม	ATUDE หมายถึง เจตคติต่อวิชาชีพครู
ACADE หมายถึง ความเป็นนักวิชาการของอาจารย์	LBEH หมายถึง พฤติกรรมการเรียน
QCHER หมายถึง คุณภาพการสอนของอาจารย์	SK21 st หมายถึง คุณลักษณะครูปฐมวัยใน ศตวรรษที่ 21

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานเกี่ยวกับ ข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 94.8 นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 มีจำนวนร้อยละ 23.8, 22.4, 25.3, และ 28.4 ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยความรู้พื้นฐานเดิมของนักศึกษาวิชาเขตสุพรรณบุรี ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งนครนายก ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งลำปาง และมหาวิทยาลัยสวนดุสิตส่วนกลาง อยู่ในช่วง 2.972 - 3.168 และ ค่าเฉลี่ยผลการเรียนปัจจุบันอยู่ในช่วง 3.067 - 3.281 จำนวนครั้งที่เข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรในทุกศูนย์การศึกษา พบว่า นักศึกษาเข้าร่วมโดยเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.000 - 2.761 ครั้ง จำนวนวันที่เข้าร่วมเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.000 - 4.381 วัน

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ประการที่หนึ่งเพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต พบว่าเมื่อพิจารณาคุณลักษณะครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 นักศึกษาทุกศูนย์การศึกษามีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ทุกด้านอยู่ในช่วง 3.950 -

4.446 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 - 4 มีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเรียงตามลำดับมากไปน้อย 5 ลำดับแรกได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านทักษะการเขียน ด้านทักษะชีวิต ด้านทักษะทางเทคโนโลยี และด้านการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 4.124 - 4.317 โดยด้านคุณธรรมจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในช่วง 4.068 - 4.461 นักศึกษาที่มีความรู้พื้นฐานเดิมและเกรดเฉลี่ยปัจจุบันอยู่ในช่วง $3.18 < GPAX < 4.00$ จะมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 สูงกว่านักศึกษาที่มีความรู้พื้นฐานเดิมและเกรดเฉลี่ยปัจจุบันต่ำกว่าในทุกด้าน

ประการที่สองเพื่อวิเคราะห์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพบว่า ตัวแปรปัจจัยสามารถทำนายคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 (SK21st) ได้ร้อยละ 74 ตัวแปรที่ส่งผลทางตรงต่อคุณลักษณะครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ พฤติกรรมการเรียน (LBEH) และตัวแปรที่ส่งผลทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัย (DFORM) ความ

เป็นนักวิชาการของอาจารย์ (ACADE) เจตคติต่อวิชาชีพครู (ATUDE) และแรงจูงใจในการเรียน (MOTIV)

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ประการแรก เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ประการที่สองเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัย 21 มหาวิทยาลัยสวนดุสิต โดยการอภิปรายผู้วิจัยจะใช้วัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัยเป็นแนวทางในการดำเนินการอภิปรายดังมีรายละเอียด คือ

1. คุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยทั้ง 4 วิทยาเขต พบว่าคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธิพรรณ ชีระพงศ์ และคณะ (2554) ศึกษาเรื่อง การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยสำหรับศตวรรษที่ 21: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตซึ่งพบว่า คุณธรรมจริยธรรมทักษะการมีส่วนร่วมทักษะการสื่อสารทักษะการเขียนมีภาวะผู้นำทักษะชีวิตความคิดสร้างสรรค์ทักษะการอ่านทักษะการคิดวิเคราะห์และตัวเลขทักษะทางเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก เช่นกันนอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าเครื่องมือวิจัยที่ใช้วัดมีความเที่ยงหรือมีความเชื่อถือได้ (Reliability)

2. การวิเคราะห์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21

พบว่า ตัวแปรปัจจัยสามารถร่วมกันอธิบายคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 72 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรปัจจัยต่างๆ จะเห็นว่ามีความอิทธิพลที่แตกต่างกัน บางตัวแปรส่งผลในทางตรงแต่บางตัวแปรส่งผลทางอ้อม ดังนั้นการพัฒนานักศึกษาจะต้องพัฒนาในส่วนต่างๆ ไปพร้อมกันเช่น การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยส่งผลทางอ้อมโดยผ่านตัวแปรพฤติกรรมกรรมการเรียน ในทำนองเดียวกัน ความเป็นนักวิชาการของอาจารย์ส่งผลทางอ้อมผ่านตัวแปรแรงจูงใจในการเรียน เจตคติต่อวิชาชีพครู และพฤติกรรมกรรมการเรียนสอดคล้องกับการศึกษาของ มานี แสงหิรัญ (2550) ซึ่งพบว่า แรงจูงใจในการเรียน เจตคติต่อวิชาชีพครู พฤติกรรมการเรียน ความเป็นนักวิชาการของอาจารย์ และคุณภาพการสอนของอาจารย์ ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นครู แต่มีตัวแปรบางตัว ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม และเกรดเฉลี่ยปัจจุบัน ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวแปรดังกล่าวไม่ได้ทำให้คุณลักษณะของความเป็นครูที่คาดหวังสูงขึ้นหรืออีกประเด็นหนึ่งอาจพิจารณาในประเด็นเกี่ยวกับการวัดตัวแปรที่ยังขาดความตรงตามโครงสร้างหรือความตรงตามทฤษฎี (Construct Validity) กล่าวคือคะแนนความรู้พื้นฐานเดิมและเกรดเฉลี่ยปัจจุบันอาจวัดมาจากตัวบ่งชี้ และตัวชี้วัดที่หลากหลาย คะแนนที่ได้อาจได้มาจากความรู้ เจตคติ ทักษะ และพฤติกรรมที่หลากหลาย อาจไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัดคุณลักษณะความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 และประการสำคัญเครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้เป็นแบบประเมินตนเองที่

เน้นทักษะและคุณลักษณะครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ในขณะที่เดียวกันจะพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความรู้พื้นฐานเดิมและเกรดเฉลี่ยปัจจุบันกับคุณลักษณะครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 มีค่าต่ำมาก ข้อค้นพบดังกล่าวทำให้ทราบว่า การคัดเลือกผู้ที่เข้ามาเรียนในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ควรให้ความสำคัญกับคุณสมบัติด้านแรงจูงใจในการเรียนและเจตคติต่อวิชาชีพครูมากกว่าความรู้พื้นฐานเดิม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรเกรดเฉลี่ยปัจจุบันออกจากโมเดลแต่ยังคงใช้ตัวแปรความรู้พื้นฐานเดิมไว้ เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสะดวกและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วัชณีษ์ เชาว์ดำรง (2542) พบว่า รูปแบบการพัฒนาส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูวิชาชีพของนิสิตนักศึกษาแม้รูปแบบการวัดในเครื่องมือวิจัยจะแตกต่างกันแต่ยังส่งผลต่อคุณลักษณะของครูปฐมวัยในระดับคณะด้วย เช่น ด้านวิชาการ ซึ่งได้แก่ ปรัชญา วิสัยทัศน์ หลักสูตร แนวทางในการจัดการศึกษา เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาครู

3. คุณภาพการสอนของอาจารย์ต่อแรงจูงใจในการเรียนและเจตคติต่อวิชาชีพครู พบว่า คุณภาพการสอนของอาจารย์ส่งผลเชิงลบต่อแรงจูงใจในการเรียนและเจตคติต่อวิชาชีพครู หากแปลความหมายก็คือ คุณภาพการสอนของอาจารย์มีคุณภาพจะทำให้แรงจูงใจและเจตคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษาต่ำลง ในประเด็นนี้ดูเหมือนจะขัดแย้งกับความเป็นจริง แต่หากเมื่อพิจารณาประเด็นข้อคำถามเกี่ยวกับเจตคติต่อวิชาชีพครู พบว่ามีข้อคำถามเกี่ยวกับความถี่ในการ

เข้าร่วมกิจกรรม การออกค่ายอาสาพัฒนา ซึ่งในสภาพความเป็นจริง กิจกรรมของหลักสูตรมีค่อนข้างน้อยมาก จากข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการกิจกรรม พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีการเข้าร่วมน้อยมาก ซึ่งหมายความว่าเมื่อนักศึกษาจะมีเจตคติต่อวิชาชีพครูสูง แต่หากหลักสูตรไม่มีกิจกรรม โครงการให้นักศึกษาได้มีโอกาสไปพัฒนาตนเองจากการเข้าร่วมกิจกรรม ก็อาจทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรติดลบได้ จะเห็นว่าการประเมินคำถามในด้านเจตคติต่อวิชาชีพครูจะเป็นคำถามเชิงประจักษ์และปฏิบัติจริงด้วยสำหรับตัวแปรแรงจูงใจ อาจใช้ทฤษฎีแรงจูงใจอื่น ๆ มาใช้ในการวิเคราะห์ เช่น ทฤษฎีแรงจูงใจในการทำงานของเฮิร์ซเบอร์ก เนื่องจากทฤษฎีแรงจูงใจของวูม อาจไม่เหมาะกับวิชาชีพครู ในมุมมองค่านิยมและทัศนคติสำหรับคนไทยต่อวิชาชีพครูแล้วอาจเป็นวิชาชีพที่ต้องการความเสียสละ อดทน เป็นอาชีพที่ยังมีฐานะเป็นที่เคารพนับถือของสังคมไทยไม่ต้องการผลตอบแทน ทรัพย์สินชื่อเสียงฐานะการเงินมากนัก

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย จากผลการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ชัดแล้วว่าอาจแบ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 เป็น 3 ประเภท ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบายการสนับสนุนของหลักสูตร ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน และปัจจัยส่วนตัวนักศึกษา ซึ่งจะ เป็นแนวทางการพัฒนาทั้ง 3 กลุ่มปัจจัย กล่าวคือ ปัจจัยด้านนโยบายการสนับสนุนของหลักสูตร ควรจัดกิจกรรม โครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้

ปลูกฝังเจตคติ ค่านิยม แรงจูงใจในการเรียน ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน ควรพัฒนาคุณภาพของอาจารย์ เช่น ตำแหน่งทางวิชาการ ผลงานวิชาการอันเป็นที่ยอมรับของสังคม การพัฒนาคุณภาพการสอนที่สร้างแรงจูงใจในการเรียนให้มากขึ้น นอกจากนี้คุณภาพด้านวิชาการแล้วกระบวนการเรียนการสอน อาจเพิ่มกิจกรรม โครงการ ที่เน้นประสบการณ์จริง นักศึกษาความสนุกสนาน สนุกสนานในการเรียนรู้และสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงการปฏิบัติ จากผลการวิจัยจะพบว่า ปัจจัยส่วนตัวนักศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยควรนำไปพิจารณาคัดเลือกนักศึกษาเข้ามาเรียนในหลักสูตร เนื่องจากผลการวิจัยระบุชัดเจนว่า แรงจูงใจในการเรียนและเจตคติต่อวิชาชีพครูส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนและส่งผลต่อไปยังคุณลักษณะของความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 การพิจารณาคัดเลือกนักศึกษาอาจให้นำนักคะแนนสัมภาษณ์หรือคะแนนจากแบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูมากกว่าคะแนนจากแบบทดสอบทางวิชาการ จากผลการวิจัยพบว่าตัวแปรที่เป็นความรู้พื้นฐานเดิมและเกรดเฉลี่ยปัจจุบัน ไม่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อคุณลักษณะของความเป็นครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอาจจัดให้มีกิจกรรมการปฏิบัติมากขึ้น ลดภาคทฤษฎี เน้นการปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ใน

สถานการณ์จริงได้ เนื่องจากพบว่าความเป็นนักวิชาการของอาจารย์ส่งผลเชิงบวกกับคุณภาพการสอนของอาจารย์แต่ส่งผลทางลบต่อแรงจูงใจในการเรียน และเจตคติต่อวิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสุทธิพรธม ชีระพงศ์และคณะ (2556) ที่พบว่านักศึกษาของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยต้องการให้หลักสูตรเน้นการปฏิบัติให้มากขึ้นลดการเรียนภาคทฤษฎีให้น้อยลง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เนื่องจากมีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างคุณภาพการสอนของอาจารย์กับแรงจูงใจในการเรียนว่าเป็นเพราะสาเหตุใด อาจทำให้ทราบข้อมูลที่มีรายละเอียดมากขึ้น การสอนของอาจารย์มีคุณภาพแต่ไม่สร้างแรงจูงใจในการเรียน รวมทั้งเจตคติต่อการเรียนและพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา
2. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ เพิ่มขึ้นในกรอบแนวคิดการวิจัยเนื่องจากตัวแปรปัจจัยบางตัวไม่ส่งผลต่อคุณลักษณะของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือวัดที่เป็นแบบทดสอบเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 แล้วหาความสัมพันธ์ระหว่างเครื่องมือที่เป็นแบบประเมินตนเองกับแบบทดสอบว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- ธีรวิทย์ หทัยรัตนานนท์ และคณะ. (2545). **วิจัยและพัฒนาคุณลักษณะการมีจิตสำนึกในความเป็นครูของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา สถาบันราชภัฏเพชรบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). **โมเดลอิสระ: สถิติวิเคราะห์สำหรับงานวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราณี จันทรราชชัย. (2552). **รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พัชรา ทิพย์ทัศน์. (2554). **พัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง**. [on-line]. Available: http://www.br.ac.th/E-learning/lesson4_2html. สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2558.
- มนตรี จุฬาวัดนทล. (2555). **เอกสารประกอบการบรรยายโครงการวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรการผลิตครู**.
- มานี แสงหิรัญ. (2550). **การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบพหุระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะความเป็นครู**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2554). **ยุทธศาสตร์และมาตรการการปฏิรูประบบครูศึกษาของประเทศ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิ.ที.ซี.คอมมิวเคชั่น.
- วัชณีย์ เชาว์ดำรง. (2542). **รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูวิชาชีพของนิสิตนักศึกษาครุศาสตรศึกษาศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). **การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพมหานคร: ส.เจริญการพิมพ์.
- สุทธิพรธรรม ธีระพงศ์ และคณะ. (2556). **รายงานการวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัยสำหรับศตวรรษที่ 21: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต**. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุทัศน์ จอกสถิต. (2547). **การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นครูของครูกลุ่มสตรีนครินทร์สังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผล บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Barber, S.M. (2009). **Impossible and necessary: Are you ready for this?**. [Online]. Retrieve May,15, 2015. from: www.smhc-crpe.org/wp-content/upload/2009/03

-
- Feldman, R.S. (2001). **Social Psychology**. Prentice Hall. University of Virginia
- Fishbein, M., & Ajzen, I. (1975). **Belief, Attitude, Intention, and Behavior: An Introduction to Theory and Research**. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Hair, Jr. J.F. and others. (2010). **Multivariate Data Analysis: A Global Perspective**. Seventh edition. Pearson Education, Inc. New Jersey. USA.
- Jöreskog, K. & Sörbom, D. (2001). **LISREL8: User's Reference Guide**. Scientific Software International, Inc. North Lincoln Avenue. USA.
- Small, R., Chauncey, S., McKenna, P. (2010). **Motivation at a Glance: An ISchool Collaborative**. [Online]. Retrieved November 21, 2015 from <http://sites.google.com/site/motivationataglanceischool/>.